WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 179. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ВЕРЕСНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 21, 1961 No. 179. VOL. LXVIII

ДВІ НОВІ ДИВІЗІЇ ТА 249 МЕНШИХ ВІЙСЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ ПОКЛИКАНІ ДО АКТИВНОЇ СЛУЖБИ

ДОСІ ПОКЛИКАНО ДО АКТИВНОЇ СЛУЖБИ 153,000 РЕЗЕРВІСТІВ

Вашингтон. — 19-го вересня департамент оборони повідомив, що з днем 15-го жовтня покликав до активної військової служби дальші дві піхотні дивізії Крайової Ґвардії та 249 менших армійських і ґвардійських з'єднань, разом 73.000 вояків. З цим покликанням число змобілізованих вояків у зв'язку з берлінською кризою виноситиме 153.000, бо раніше Пентаґон покликав був до активної служби 79.931 резервістів з армії, фльоти і летунства. Новопокликані дивізії Крайової Ґвардії — це 49 Панцерна дивізія з Тексасу, яка стоятиме в Форк Полку, Луїзіяна, і 32-га Піхотна дивізія з Висконсину, що стоятиме в Форті Луїс, Вашинґтон. Про цю мобілізацію повідомив секретар оборони Роберт МекНамара на пресовій конференції. Він заявив, що і всі інші члени Північно - Атлантійського Порозуміння (НАТО) збільшують свою збройну силу внаслідок німецької кризи. МекНамара сказав, що ця дальша мобілізація не є внаслідок того, що погіршилася політична ситуація в Европі, бо це тільки дальший крок до того, щоб бути готовим, згідно з давнішим пляном. Секретар оборони повідомив також про те, що Стратеґічний Армійський Корпус і Тактична Летунська Команда до кінця цього року мають бути об'єднані під однією командою, яку обійме генерал - полковник Пол Де-Вітт Адамс, теперішній командант Третьої Армії. Це об'єднання пляновано довгі місяці. Під однією командою будуть 115.000 вояків і 50.000 летунів, які обслуговують 1.800 тактичних літаків, між якими є і бойові і транспортові машини. МекНамара сказав, що це об'єднання команд збільшило бойову готовість цих з'єднань. Секретар оборони повідомив журналістів про те, що Пентаґон думає про поширення та продовження продукції бомбовиків типу Б-52, а також плянують збільшити фонди на далекосяжні бомбовики Б-70, які можуть летіти дуже високо із швидкістю, більшою від звука. МекНамара признався, що він давніше був проти продукції цих бомбовиків, гадаючи, що треба продукувати далекосяжні ракети. Конґрес ухвалив великою більшістю фонди на продукцію цих бомбовиків, і департамент оборони плянує їх розбудовувати. МекНамара сказав дальше, що ЗДА мусіли почати переводити пробні атомові експльозії, бо СССР без повідомлення почав пробні вибухи в повітрі. Покищо ЗДА випробовують свою нову зброю під землею, але, як треба буде, то робитимуть це і в повітрі. Секретар оборони заявив, що ЗДА не будуть змінювати своїх плянів внаслідок того, що СССР повідомив, що має нуклеарну бомбу силою 100 меґатонів, це значить 100,000,000 тонни вибухового матеріялу ТНТ. МекНамара назвав таку бомбу „зброєю - терором". ЗДА покищо висилають до Европи 40,000 вояків, які мають скріпити тамошні з'єднання. При зміні ситуації треба буде висилати більше війська на европейський терен. Покликані до активної служби резервісти мають служити 12 місяців, згідно з законом, але якби ситуація поліпшилася то ці дивізії й інші з'єднання, що їх змобілізовано, можуть бути звільнені вчасніше.

Секретар праці закликає працедавців не доводити до непорозумінь з робітниками

Ню Йорк. — Секретар праці Артур Дж. Ґолдберґ, промовляючи на прийнятті Товариства Персональних Керівників, закликав 500 присутніх персональних менаджерів, щоб не доводили до непорозумінь із робітниками, бо це має дуже некорисний вплив на наше становище за кордоном. Він казав, що і „працедавці і робітники не сміють „ставити свої домашні проблеми таким способом, щоб президент Кеннеді мусів ними займатися", занедбуючи закордонні справи. Ґолдберґ від'їхав 18-го вересня до Европи, де відвідає кілька країв, щоб запізнатися, як там є розв'язані робітничі проблеми. Президент Кеннеді, казав Ґолдберґ, завжди старається про те, щоб працедавці і затруднені співпрацювали при розв'язці різних проблем, та щоб ця розв'язка виходила в добро громадянства. У ЗДА, казав секретар праці, немає контролі цін, заробітних платень, і уряд не старається про те, щоб цю контролю завести. Тому і робітники і працедавці повинні співпрацювати не тільки для свого добра, але і для добра всього громадянства.

МИХАЙЛО ФАТЮК, ПІОНЕР ДЯКО-ВЧИТЕЛЬ, ПОМЕР У ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

Минулого понеділка, 18-го вересня, тут у місцевій лікарні помер на 78-му р. життя п. Михайло Фатюк, заслужений піонер українського життя в Америці, довголітній, бо понад 40 років, дяковчитель, член 8-го Відділу УНСоюзу, — інформує секретар цього Відділу п. Мандзюк. Похорон відбудеться в четвер, 21 вересня о год. 10:30 рано з похоронного заведення Дучинських при 111 Йонкерс евеню до церкви св. Михаїла і опісля на цвинтар св. Йосифа в Йонкерсі. Покійний осиротив дружину Марію, сина Михайла, мол., що є капітаном американської авіяції, та брата і дві сестри в Рідному Краю.

В АМЕРИЦІ

● **18-го вересня в судах цієї** країни відзначили 174-роковини прийняття Конституції ЗДА. В Ню Йорку відзначили ці роковини і в Крайовій Федеральній Меморіяльній Залі при вулицях Волл і Нессо. Суддя Абрагам Ґеллер сказав, що треба пригадувати собі ідеї американської конституції в цих загрозливих для вільного світу часах.

● **Брат президента Кеннеді, Едвард Кеннеді,** який є асистентом окружного прокуратора в стейті Массачусетс, прибув до Кемдену, Ню Джерзі, де він виборчу кампанію в користь демократичного кандидата на губернатора Ричарда Дж. Гюза. Він промовляв на демократичному прийнятті, де говорили ще губернатор Майнер, сен. Гюберт Гомфрі та інші. Гюз змагається з републіканцем Мічеллом, колишнім секретарем праці.

● **Пані Кеннеді** цього тижня перебуває у Вашинґтоні, прибувши туди з вакацій у Ганніс, Масс. В п'ятницю 22-го вересня вона разом із Президентом має виїхати до Ньюпорту, Ровд Айленд, куди мають прибути її діти з Ганніс Порту на кілька днів.

● **В Карнеґі Голл в Ню Йорку** — 900 комуністів оплакували смерть 80-річного колишнього голови комуністичної американської партії Вілліяма Фостера, який помер в Москві, і попіл якого привезли до ЗДА. Під будинком 25 членів нової американської партії демонстрували проти комуністів, носячи написи: „Ми ненавидимо комуністів" і „Комуністична чума зменшилась на одного". Секретар компартії ЗДА Гас Голл закликав товаришів: „Не плач-

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ АПЕЛЮЄ ДО ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН

МЕМОРІЯЛ В АНГЛІЙСЬКІЙ, ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА ЕСПАНСЬКІЙ МОВАХ ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ, РОЗКРИВАЄ МОСКОВСЬКИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ ТА ГНОБЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ню Йорк. — „Хоч Українська ССР теоретично є „вільною й суверенною державою" й має конституцію, яка дає їй повновласть відокремитись від СССР, вона насправді є колонією комуністичної Росії та є під володінням спертої на Москові Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що безсоромно й безжалісно експлуатує Україну в користь московського комуністичного колоніялізму" — сказано у спеціяльному меморіялі Українського Конґресового Комітету Америки, переданому в цьому тижні усім членам 16-ої Генеральної Асамблеї ОН, що саме почалася. Меморіял під наголовком „Воля проти комуністичного колоніялізму" надрукований в англійській, французькій та еспанській мовах, вказує на політичні та економічні умовини в Україні, яка — хоч ніби незалежна республіка в складі СССР — є жорстоко експлуатована московськими большевиками. В меморіялі, дальше звертається увагу делеґатів ОН на дебату про колоніялізм під час останньої сессії Генеральної Асамблеї ОН, коли Канада через свого прем'єра Джана Ґ. Діфенбейкера та деякі інші країни сміливо закидали московському диктаторові Хрущову поневолення багатьох націй Европи й Азії. Заява прем'єра Діфенбейкера в обороні волелюбних українців викликала дику й ганебну реакцію в совєтській пресі, яка, подібно, як реакція на схвалення Резолюції про „Тиждень Поневолених Націй" в липні 1959 року, продемонструвала ще раз, що поневолені немосковські нації СССР є Ахілевою п'ятою совєтської комуністичної імперії.

Свідчення нових утікачів — українців

У підтвердження доказів, що свідчать про переслідування й гноблення українського народу комуністичною Москвою, УККА стверджує, що два недавні втікачі — українці, д-р Михайло А. Клочко, 59-літній український учений, який вибрав волю в Оттаві Канада та Микола І. Середа, 24-літній український спеціяліст в електроніці, з Києва, столиці України, що перейшов у Відні, Австрія, — розкрили страхітливу нужду й переслідування народів за залізною заслоною, зокрема в Україні, яка — як каже п. Середа — є повністю опанована московським диктаторським режимом, що відмовляє українському народові право управляти собою владою, ним самим встановленою. Меморіял згадує також недавнє самогубство білоруського поета Всеволода Кравчанка, який вискочив з вікна готелю в Канн, Франція в серпні 1961 року й радше вибрав смерть, ніж повертатися до своєї батьківщини, Білорусі, яку безсоромно опановує Москва.

Обвинувачення в русифікації та економічній експлуатації

Далі — УКК у своєму меморіялі підкреслює факт, що не дивлячись на хвальбу Хрущова перевагою в ракетах та міжконтинентальних стрільнах, Совєтський Союз має невпинні язви, одною з них є гноблення 45-мільйоново українського народу. Конкретні обвинувачення, висунені Українським Конґресовим Комітетом Америки проти Совєтського Союзу такі:

а) Русифікація України виявляється у накиненні московської мови, московщенні українських шкіл, особливо ж сімох університетів України;

б) Економічна нужда в, колись багатій Україні, спричинена нелюдяною господарською та соціяльною системою, яка відбирає від українського народу товарі та продукти першої щоденної необхідности;

в) Переслідування релігії в Україні все ще шаліє, про що свідчить третє за чергою засудження в минулому році Митрополита Української Католицької Церкви Йосифа Сліпого, та постійні антирелігійні кампанії в совєтській пресі й радіо;

г) Національне й політичне переслідування в Україні продовжується з незменшеною силою. Совєтські суди та військові трибунали зайняті схвалюванням жорстоких присудів проти українських патріотів та борців за волю.

Вкінці в меморіялі стверджується, що створена Хрущовим берлінська криза є тільки прикриттям для його далекої мети: заволодіти світом для московського комунізму. Меморіял закінчується апелем до всіх делеґатів ОН: „розкрити московський колоніялізм, повернути закид колоніялізму та вказати на поневолення ним таких країн, як Україна та країни Европи й Азії, які є внутрішніми та зовнішніми сателітами комуністичної Росії та, що звільнення їх принесе остаточний мир і постійну рівновагу світові".

„Правна структура совєтського бльоку" темою університетського курсу професора Б. Галайчука

Буенос Айрес. — 1. вересня була інавґурація відділу дипломатії у факультеті політичних наук єзуїтського університету Спасителя (Універсідад дель Сальвадор) в Буенос Айрес. Він обіймає дворічний курс для постґрадуованих, на який приймають людей з покінченою університетською освітою. Вписалося 48 студентів, між якими найбільше правників, дальше йдуть професійні дипломати та військові старшини. Катедру міжнародного політичного права доручено нашому землякові д-рові Богданові Галайчукові, який від трьох років є професором того предмету у в Арґентинському Католицькому Університеті, теж у Буенос Айрес. Тому, що більша частина студентів вже покінчила на правному факультеті загальний курс міжнародного права, згадана катедра обіймає вибрані ділянки з міжнародного права, себто інтенсивну студію поодиноких спеціяльних питань, які будуть мінятися кожного року. Предметом цьогорічного курсу є „Правна структура совєтського бльоку". На ту тему проф. Галайчук виголосив перед роком доповідь в УВАН в Ню Йорку, а тепер викінчує книжку в еспанській мові. Впродовж серпня професор Галайчук виголосив цикл доповідей по дві кожного дня на тему „Правний аспект мирної коекзистенції та холодної війни" в арґентинському міністерстві закордонних справ; вислухало його коло 30 дипломатів, які тепер працюють в централі. Доповідач використав дебати після доповідей на продискутування поодиноких складних питань, які зустрінув при обсліді тої матерії.

ПОМЕР ПЕТРО ДУДКО

Петро Е. Дудко, довголітній секретар 84 відділу УНСоюзу, Т-ва ім. Т. Шевченка у Савтпорті, Конн., помер в дні 17-го вересня 1961. Покійний походив з Дубна, повіт Ланьцут, Зах. Україна. До ЗДА прибув молодим мужчиною і ввесь час був активним в громадському та союзовому житті. Полишив у смутку дружину Анну та широку союзову і місцеву громаду, для якої трудився.

Західні берлінці зустрічали оваційно прибуття ген. Лушіюса Д. Клея

Ген. Лушіюс Д. Клей вітається в Бонні з канцлером Західньої Німеччини Конрадом Аденауером

Берлін. — Десятки тисяч західніх берлінців вітали оваційно ген. Лушіюса Д. Клея, який прибув до Західнього Берліну, як спеціяльний репрезентант президента Кеннеді. Ген. Клей був американським військовим губернатором для Німеччини під час совєтської бльокади Берліну в 1948/49 рр., і західні берлінці зв'язують з його іменем ту велику допомогу, що її вони одержали в той час від ЗДА. Прибув ген. Клей до Західнього Берліну з Бонну, де він відбув зустріч з канцлером Аденауером. На берлінському летовищі Темпельгоф вітав ген. Клея посадник Західнього Берліну Віллі Брандт. Висівши з літака ген. Клей заявив, що він прибув до Берліну з глибокою вірою в справу його свободи і з повним довір'ям до стійкости та мужности берлінського населення. Після того ген. Клей відбув перегляд встановленої на летовищі почесної охорони і від'їхав до призначеної йому резиденції, вітаний оваційно масово зібраним населенням Західнього Берліну. Найближчим часом ген. Клей відбуде наради з британським і французьким командантами Західнього Берліну, як теж із посадником Брандтом. Приїзд ген. Клея використала східньо - німецька комуністична преса для нової антиамериканської кампанії, в якій ген. Клея визначено, як репрезентанта мілітаристичних кіл ЗДА, жадібних нової війни.

Східня Німеччина заповідає закон про примусову бранку

Берлін. — Офіційний комуно - німецький часопис „Нойє Дойчлянд" заявив, що „наша республіка мусить сполучити виразну мирову політику з таким скріплюванням нашої оборонної сили, щоб прохолодити запал аґресивних сил". Одночасно Вальтер Ульбріхт заявив, що очолювана ним Державна Рада „дискутувала над проєктом закону про оборону Німецької Демократичної Республіки і рішила переслати його до народної палати (парляменту) для передискутування і вирішення". Очевидно, що все, що східньо-німецькому „парляментові" пересилає партійна верхівка — є негайно слухняно схвалюване. В останньому часі посилилась в Східній Німеччині пропаґандивна кампанія за зголошування добровільців до комуністичної армії, але, видно, ці заклики дали дуже слабий відгук. Тому, йдучи по наказаній з Москви лінії збільшування армій в усіх комуністичних країнах, східньо-німецькі комуністи рішили перевести закон про примусову бранку.

У Катанзі переговорюють про перемир'я

Леопольдвіль. — До Ндолі в Північній Родезії, де згинув генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд прилетів з Леопольдвілю, столиці Конґа, шеф цивільних операцій ОН в Конґо, тунізець Махмуд Хіярі і. довго конферував з катанґським президентом Мойсе Чомбе, який теж прилетів туди. Обидва літаки, що ними вони летіли, мали військову охорону збоку летунства Північної Родезії. Чомбе заявив був раніше, що він готов переговорювати з кожним представником Об'єднаних Націй, за винятком ірляндця д-ра Конора Круза О'Брієна, шефа місії ОН в столиці Катанґи Елізабетвілі. Об'єднані Нації готові відкликати О'Брієна з того становища, щоб не утруднювати підписання перемир'я. Мойсе Чомбе почувається тепер куди сильнішим супроти центрального уряду Конґа і Об'єднаних Націй, бо насправді він виграв війну: військам ОН не вдалося заволодіти в Елізабетвілі і вони є замкнені в будинках зруйнованої пошти та зруйнованої радіостації, де облягають їх катанґці. 158 ірляндців мусіли піддатись катанґцям на летовищі Жадотвілі, а залога летовища в Каміні знаходиться теж в незавидній ситуації, бо вона обложена катанґським військом, летовище нечинне а дістати допомогу не можна, бо в повітрі панують два катанґські військові „джети", які тероризують військо ОН. Військо центрального уряду Конґа поставлене в стан поготівля.

Франція і Тунісія мирно полагоджують справу Бізерти

Туніс. — Франція і Тунісія погодились щодо евакуації французьких військ з міста Бізерти, що його французи зайняли з кривавими боями 20 липня ц. р., коли-то тунісці пробували заблькувати шлях французам до їх морсько - летунської бази в порті Бізерти. Переговори між Тунісією і Францією почались зараз після промови туніського президента Габіба Бурґіби з 7 вересня ц. р., в якій він одобрив становище през. де Ґоля, за яким де Ґоль в принципі погодився евакуювати порт і летовище в Бізерті, але щойно після теперішньої міжнародної кризи. Спершу переведено виміну полонених, а опісля підписано умову щодо повернення на позиції з-перед 17 липня ц. р. Французи віддали тунісцям місто Бізерту, а тунісці в заміну заґарантували французам право вільної комунікації між різними влаштуваннями їхньої морсько - летунської бази на туніській території, від Середземного моря до т. зв. озера Бізерти. У вівторок 19 вересня почалась евакуація французами міста Бізерти і вона має тривати п'ять днів. Яких 7,000 французьких мешканців того міста заявили бажання виїхати до Франції і їх евакують разом із військом.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН ПОЧАЛА 16-ТУ СЕСІЮ

Об'єднані Нації. — 16-та звичайна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй відбула у вівторок 19 вересня ц. р. буквально 4-хвилинне засідання, на якому президент попередньої Асамблеї, ірляндець Фредерік Боленд, виголосив коротку промову у честь трагічно померлого генерального секретаря Даґа Гаммершилда та закликав приявних вшанувати його пам'ять повставанням і 1-хвилинною мовчанкою. Після того засідання відложено на наступний день. З міжчасі ускладнилась справа з наступником Гаммершилда. Монґі Слім, туніський делегат в ОН, передбачений на президента теперішньої Генеральної Асамблеї, який водночас виконував би функції діючого генерального секретаря до часу його вибору, висловив сумніви, чи ці дві функції можна буде поєднати. Крім цього, він узалежнив прийняття такого становища від одностайної згоди членів ОН, а Франція, сердита на Монґі Сліма за його виступи в справі французько-туніського конфлікту, як також комунофільські африканські країни Ґвінея і Ґана, є в опозиції до особи Монґі Сліма. Але найбільше ускладнює ситуацію саботажне становище Совєтів, бо Ґромико заявив, що СССР не погоджується на ніякого „діючого генерального секретаря", вимагаючи перетворення секретаріяту на тричленну колеґію, де були б по одному представникові від Заходу, комуністів і невтральних, з правом „вета" для кожного з них. Хоч більшість членів Об'єднаних Націй є проти такої концепції, проте Монґі Слім, як представник невтральної Тунісії, ледви чи погодився би зайняти пост, що його відразу бойкотуватиме Совєтський Союз, тим паче, що Монґі Слім належав до Комісії ОН, яка засудила СССР за Мадярщину. Тому виринула друга кандидатура на діючого генерального секретаря, президента 15-ої Генеральної Асамблеї, ірляндця Фредеріка Боленда. Державний секретар Дін Раск і амбасадор ЗДА в ОН Адлей Стівенсон довго конферували з Болендом. ЗДА готові підтримати кожну з тих кандидатур. Якщо справа не була б негайно вирішена на Генеральній Асамблеї і була б відіслана до Ради Безпеки, яка — за чартером ОН — має пропонувати кандидата на генерального секретаря Об'єднаних Націй, тоді СССР напевно зголосять там своє „вето" проти кожного кандидата, обстоюючи плян реорганізації структури Секретаріяту ОН та вибір трьох генеральних секретарів. З уваги на хаотичну ситуацію в цій справі, як теж на настоювання Ґромика, щоб найперше з усіх справ прийнято до ОН комуністичний Китай, невідомо, чи през. Кеннеді виступить з промовою в Генеральній Асамблеї в найближчу п'ятницю, чи щойно в насупний понеділок.

СССР домагається негайно прийняти комуністичний Китай до ОН

Об'єднані Нації. — СССР зголосив формальну вимогу вставити до денного порядку нововідкритої Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй точку „Віднова законних прав Народної Республіки Китаю в Об'єднаних Націях". Андрей Ґромико заявив, що ця справа має бути поладнана ще перед справою наслідства по Гаммершилді, себто перед вибором нового генерального секретаря ОН чи пак такої реорганізації секретаріяту ОН, як її домагається СССР. Тому, що нова Зеляндія зголосила вимогу, щоб питання членства комуністичного Китаю в ОН передискутувати на Генеральній Асамблеї, а до цього приєдналися ЗДА й Анґлія, то ця справа стане предметом великих і палких дебат. Станеться це вперше за останніх десять років, бо до того часу на внесення ЗДА справу прийняття комуністичного Китаю до ОН відкладано на наступний рік. Совєти вимагають виключення з Об'єднаних Націй Вільного Китаю і прийняття на його місце комуністичного, ото ж концепція „двох Китаїв" в Об'єднаних Націях відпадає.

Совєти продовжують вистрелювання ракет на Тихому океані

Москва. — Совєтський офіційний короткий комунікат повідомив про вистрелення в минулу неділю другої з черги далекосяжної керованої ракети на Тихому одеані. Цим разом — твердять большевики — ракета пролетіла на віддаль 7.500 миль і вдарила „в найближче сусідство" визначеної їй цілі. Совєтський комунікат підкреслює „високопрецизійну контрольну систему", стосовану у цій ракеті та прославляє вислід того експерименту, як „новий великий осяг совєтської ракетної техніки". Совєтські коментатори твердять, що ці експерименти служать для підготови дальших міжплянетних дослідів. Західні коментатори здогадуються, що Совєти, крім крім військових цілей, мають тут на увазі свої найближчі вистрелювання ракет на Місяць. Попередню далекосяжну ракету большевики вистрелили в минулу середу. Вони використовували тихо-океанський обшир для своїх ракетних експериментів в січні і липні минулого року. В совєтських комунікатах нічого не згадується про те, чи совєтським кораблям, які розташовані у Тихому океані з місією стежити за тими ракетами, вдалося виловити з океану ракетні луски, чи пак „головки".

У СВІТІ

● **Марія Толчіф,** провідна американська балетниця, віднесла блискучий успіх в Королівському театрі в Копенґазі у Данії. Балетний вечір виповнили продукції також Еріха Брунаха.

● **В обох частинах поділеного Берліну** багато людей кінчає самогубством. Цікаво, що хоч у Західньому Берліні нема політичних причин для духового заламання й атмосфера свободи сприяє поборюванню всяких інших турбот, проте там у 1960 році було 753 випадків самогубств, себто, при тамошньому населенні 2.200.000 осіб, на кожних 100.000 мешканців було 34 самогубців.

● **У Східній Німеччині** збудовано надзвичайно прецизійну сітку радіо - комунікації. На території Східньої Німеччини побудовано 124 вежі для передавання радіо - вістей. Цю систему використано вніч з 12 на 13 серпня ц. р. для блискавичного пересунення совєтських і східньо - німецьких військ у зв'язку з акцією задрутування кордону посередині Берліну.

● **Совєтський маршал Константин Вершинін,** командант совєтського летунства, проголосив нову погрозливу заяву на адресу Заходу. Совєтське летунство, заявив він, має ракетні літаки всіх типів, здатні для перевоження і вистрелювання атомових бомб і атомових ракет, що вдарятимуть в докладно намірену ціль. Вершинін запевнив, що всі типи літаків, показані на летунському показі 9 липня ц. р. знаходяться в серійній продукції.

● **В Західній Европі** є тепер 25.000 американських вояків. Головним командантом тамошніх американських збройних сил є генерал Брус Е. Клерк. Він є також командантом Центральної групи військ НАТО, до якої входить американська Сьома армія, два західньо - німецькі корпуси, французька Перша армія і один французький корпус.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Сумні перспективи ОН

На денному порядку 16-ої Генеральної Асамблеї стоять офіційних 95 справ, що з-посеред них деякі є, так би мовити, постійною прикрасою кожної сесії. Є справи великі й малі, є неполаднані конфлікти між державами, є оскарги проти залишків колоніялізму з минулих сторіч, є й справа винищування цілого народу в Тибеті, є дуже невеселі фінансові проблеми Об'єднаних Націй. Але 99 членів ОН, зібравшися на відкриття цієї сесії у вівторок 19-го ц. м., напевно не думали про такі „дрібнички" з денного порядку, як, наприклад, 19-та точка „Проблема роззброєння" чи 21-а точка „Рапорт Комісії про користування міжплянетарним обширом для мирних цілей". Всі вони були глибоко стурбовані двома справами, що їх нема на денному порядку: наслідками смерти Дага Гаммершилда та сучасною міжнародною кризою в зв'язку з Німеччиною та Берліном.

16-та Генеральна Асамблея зійшлася в цілком винияткових обставинах. За всі роки від часу останньої війни не було ще такого міжнародного напруження, як тепер, і навіть комуністична агресія проти Південної Кореї не викликала такої тривоги за світовий мир, як тепер. Далі: за тиждень перед відкриттям цієї сесії несподівано в центрі світової уваги виринуло знову Конго, яке протягом 15-ох місяців морочить цю організацію. Здавалося, що вже настав там розмірний спокій, аж ось між різнонаціональним військом ОН і недоцінюваною армією провінційного ватажка прийшло до кривавих 5-денних боїв, які покищо скінчилися поразкою війська Об'єднаних Націй, бо кількасот вояків ОН мусіли піддатися чорним автохтонам в полон. Таким чином це вже не тільки проблема Конга, але й проблема престижу Об'єднаних Націй.

Однак і ця справа, яку охоплюють 10-та точка денного порядку „Рапорт генерального секретаря про діяльність організації" і точка 55 „Дії Об'єднаних Націй в Конго: кошти й фінансування", — не турбувала б занадто делегатів, які напевно потвердили б генеральному секретареві його уповноваження щодо вільної руки на конголійському терені, якби не грім з ясного неба, що вдарив у скляний палац в Ню Йорку: трагічна смерть Дага Гаммершилда. Большевицька кампанія проти нього і через нього проти цілих Об'єднаних Націй, поведена від вересня минулого року, зазнала поразки внаслідок солідарної постави по стороні Гаммершилда величезної більшости держав-членів ОН і, в немалій мірі, внаслідок надзвичайно гідної і відважної постави самого Гаммершилда. Большевики, як звичайно, побачивши свою невдачу, присіли і задовольнились тихим бойкотом генерального секретаря. Але цим ніхто не турбувався, бо каденція Гаммершилда мала скінчитися щойно в квітні 1963-го року. Смерть Гаммершилда раптом дала Москві в руки нову нагоду воскресити ту свою кампанію.

Другою неписаною точкою денного порядку Генеральної Асамблеї є спір за Німеччину й Берлін. Це — новий доказ, що в усіх великих міжнародних конфліктах рішають не Об'єднані Нації, а великі держави. Але від висліду розмов, ведених між Сходом і Заходом поза Об'єднаними Націями, залежить доля цілого світу. Тому неможливо, щоб на атмосфері цієї сесії не відбивалась нинішня гостра міжнародна криза. Додавши до неї свою власну, внутрішню кризу, Об'єднані Нації борються нині не тільки за полагодження 95 справ з їх денного порядку, але й за своє існування. Чи складе іспит зрілости ця установа з її принципом рівности всіх членів, який у практиці привів до дивоглядного стану, при якому півтора більйона людей репрезентовані там 18 голосами, а пів більйона — 81 голосом. Внаслідок цього дивогляду кожне голосування в ОН стало ризиковним експериментом. В цих обставинах — дуже сумні перспективи стоять перед 16-ою сесією ОН.

В поклоні Лесі Українці

Вшановуючи пам'ять Тараса Шевченка в сторіччя його смерти відкриттям пам'ятника у Вінніпегу і підготовляючись до здвигнення величного пам'ятника у Вашингтоні, українська спільнота, зокрема українське жіноцтво у вільному світі, не забуло відзначити і 90-их роковин з дня народження Лесі Українки — „поетки українського відродження", жінки, що своє мужнє слово поставила, як і Шевченко, на сторожі поневолених земляків своїх, свого народу і країни.

Низкою урочистих імпрез, влаштовуваних організованим українським жіноцтвом у ЗДА, зокрема окружними радами Союзу Українок Америки у Клівленді і Ню Йорку та Комітетом Побудови Пам'ятника Лесі Українці у Клівленді, відзначене буде 90-річчя Лесі Українки. Особливо урочисто будуть відсвятковані ці роковини в днях 23-го і 24-го вересня ц. р. у Клівленді, де, крім святочного концерту і бенкету на пошану Лесі Українки, відбудеться врочисте відкриття її пам'ятника роботи мистця-скульптора Михайла Черешньовського, який у створеній ним статуї дав величний і одухотворений образ великої поетки. Ця статуя буде встановлена поруч пам'ятників Володимирові Великому, Шевченкові, Франкові — в Українському Городі Культури у Клівленді, засвідчуючи перед світом не тільки глибоку пошану і пієтизм українців до своєї поетки, але й високий рівень їхнього скульптурного мистецтва.

Почин організованого українського жіноцтва Клівленду й околиці вшанувати пам'ять Лесі Українки встановленням їй пам'ятника, задуманий ще в 1955-му році, заслуговує на увагу і признання всієї української спільноти у вільному світі і знайде напевно щирий відгук також серед українців у поневоленій Україні, де образ і творчість Лесі Українки викривлено і сфальшовано так само, як це сталося з іншими велетнями українського духа. Після видання Союзом Українок Америки книжки перекладів творів Лесі Українки англійською мовою п. н. „Дух полум'я" в 1950-му році напередодні 80-річчя з дня її народження та повного видання її творів нюйоркською „Книгоспілкою", встановлення їй пам'ятника у Клівленді в 90-річчя її народин є черговим достойним виявом культу Лесі Українки серед українців у вільному світі.

Леся Українка була не тільки прикладом мужности серед сучасного їй покоління українських поетів і прозаїків, як її називав Іван Франко. Своїм полум'яним словом ця хоровита й слабосила жінка піднесла українську поезію на вершини літературного мистецтва, а найбільшою її заслугою для української літератури й культури є те, що мотивами і сюжетами своїх творів, зачерпнутими з історії античного світу, греко-римського і вавилоно - жидівсько - єгипетського, з історії релігійного життя Франції й Англії, вона пов'язала українську літературу із світовою, даючи водночас із цим своїм творам високе мистецьке оформлення, рівнорядне з найкращими західніми мистецькими зразками. З цього погляду і її героїчне життя і її полум'яна творчість вимагають якнайширшої популяризації на Заході.

Треба сподіватися, що вшанування Лесі Українки встановленням їй пам'ятника причиниться видатно і для поглибленого та поширеного зацікавлення її творчістю серед української спільноти у вільному світі і здійснення такого важливого завдання, як видання ґрунтовної монографії про Л. Українку. Ця основно підготовлена монографія має очистити й оновити образ Лесі Українки, спотворений совєтськими комісарами від літератури, які, всупереч усім фактам і даним, зробили з нашої поетки марксиста, прихильника дружби між Україною і Москвою, яку так рішуче заперечила вона у своїй „Боярині", творі, що в ньому дала геніяльний образ трагічних наслідків поневолення України Москвою і водночас заклик збиратися до бою із накинутою неволею.

Б. Лавровський

ПЕРЕД ГЕНЕРАЛЬНОЮ АСАМБЛЕЄЮ ОН

Об'єднані Нації. — Напередодні 16-ої Генеральної Асамблеї прийшла сумна вістка, що в Родезії, в Африці, сталася катастрофа з літаком, яким летів генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд зі своїми співробітниками. Всі — за вийнятком одного — загинули.

То була четверта — на протязі року — подорож Даґа Гаммершилда на терен „африканського театру війни", де воюють війська під прапорами ОН. Четверта подорож, що її розпочав Гаммершилд 12-го вересня, була останньою в його житті.

Трагічна смерть генерального секретаря ОН, власне перед цією сесією, яку вважають за одну з найтрудніших за ввесь час існування Організації Об'єднаних Націй, висунула багато нових складних і зовсім несподіваних проблем.

Хто буде, бодай тимчасовим, його заступником? Бо ж вибір нового генерального секретаря — це дуже складна процедура, яка забирає багато часу і вимагає однозгідности Ради Безпеки й Генеральної Асамблеї.

Світова преса — особливо европейська й американська — представлена в ОН виїмково чисельно. Серед журналістів пожвавлення, але одночасно — повага й затривоженість. Бо в домі — смерть! Кілька коротких пресових конференцій. Представник ОН повідомляє, що для розслідування катастрофи вилетіли дві комісії, з рамени Об'єднаних Націй і з рамени шведського уряду. Єдиний свідок, який може кинути світло на цю катастрофу, що всім видається „темною", — тяжко попечений і поранений старшина з охорони генерального секретаря .

Вже прийшло до ОН багато кондоленційних телеграм і листів, зокрема від голови азійсько - африканської групи, який ще місяць тому гостро виступав проти Покійного.

Виникає запит: чи большевики висловили свої кондоленції? Відповідь: до цього часу (6-та год. вечора) не одержано.

На „приватній зустрічі" члени Ради Безпеки „обмінювалися думками"... Голова Ради Безпеки, Н. Барнес — представник Ліберії — в імені членів Ради оголосив комунікат з висловами високої пошани й признання для праці Покійного і глибокого співчуття Швеції та родині Покійного. В кінці цього комунікату додано: „Представник СССР, хоч і приєднується до висловів співчуття, але зазначає, що не може визнати п. Гаммершилда, як урядовця ОН, і не поділяє оцінки його діяльности, як то подано в комунікаті". На обличчях членів Ради Безпеки можна зауважити начебто почуття вини...

Тим часом обов'язки генерального секретаря виконуватимуть його помічники, як то звичайно бувало в період відсутности генерального секретаря.

В апараті ОН є 29 помічників генерального секретаря; кожний з них очолює окремий департамент. В Головній Кватирі ОН, в Ню Йорку працює 13 помічників різних національностей. Представник СССР є помічником секретаря в справах політичних і Ради Безпеки, представник Югославії — в справах територій, що перебувають під опікою ОН.

Трудно передбачити, як виглядатиме на практиці узгіднення праці всіх тих помічників без того, хто мав своїм обов'язком її координувати. Особливо в сучасний момент, коли ОН провадять військові операції.

Серед делеґацій на 16-ту Генеральну Асамблею вибиваються представники нової африканської держави Гани — в кількості аж 30 осіб. Японська делеґація має 25 осіб, італійська — 40, аргентинська — 17, англійська — 40, бразилійська — 12, бельгійська — 23, Української ССР — 19.

Б. Галайчук

ЧЕРВОНІ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ

ПІДСУМКИ БРАЗИЛІЙСЬКОЇ КРИЗИ

Буенос Айрес. — Населення Бразилії вдвоє більше, ніж двох латино - американських держав — Мехіко й Арґентини. Бразилія межує з усіма південноамериканськими державами, за вийнятком двох — Чіле та Еквадору; тобто, якщо б вона попала в комуністичні руки, то мала б змогу залити решту континенту „добровольцями", застосовуючи стратеґію комуністичної експансії, жертвою якої стали В'єтнам та Ляос. Не диво, що за розвитком недавньої бразилійської кризи слідкували з напруженою увагою з усіх американських країн. З другого боку, зміна курсу зовнішньої політики Бразилії на 180 ступнів, здійснена Квадросом, мала вирішний вплив на всю латиноамериканську дипломатію, змагаючи послідовно до леґалізації комуністичної Куби в родині американських націй. Тож з не меншою увагою вичікувано хвилини, коли новий міністер закордонних справ Бразилії Сантіяго Дантас „пустить фарбу".

Зробив він це 11-го вересня — ґоворив багато, але не сказав нічого. Заповів „дальший змаг до наладнання дипломатичних взаємин з усіми народами світу" — тобто, конкретно, з комуністичними державами — але заспокоїв, що Бразилія „залишиться вірною християнським ідеалам, демократичним засадам та міжнародним зобов'язанням" — при чому слід додати, Бразилія має такі зобов'язання виключно в рамах континентальної системи. Однак, заповідаючи змаг до винищення „решток колоніялізму", заспівав на невтралістичну ноту, бо ж відомо, що в загальноприйнятому сьогодні словнику під рубрикою „колоніялізм" фігурують сьогодні Альжир та Анґоля, а не Україна та Польща. Не називаючи Куби на ім'я, заповів „продовжування політики невтручання та самовизначення народів", — хоч не забув додати, що „демократичний лад існує лише тоді, коли походить з вільно виявленої народної волі". Одним словом, новий міністер закордонних справ виявив себе талановитим дипломатом, який уміє офірувати і Богові свічку і чортові недогарок.

Це, звичайно, не може задовольнити здецидованого протикомуніста й протикастриста, але все таки це краще, ніж агресивний насеерівський невтралізм Квадроса. Це все таки менше лихо. Також і сама внутрішньополітична розв'язка бразилійської кризи міститься у формулі меншого лиха. Зле, що збройним силам не пощастило не допустити до влади проґресивного Ґулярта, прихильника китайської народної демократії, бо хоч би як були обмежені його конституційні компетенції, існує небезпека, що він зуміє згодом поширити їх шляхом леґальним — наприклад, плебісцитом — чи шляхом перевороту, використовуючи свою позицію конституційного голови держави. Але було б куди гірше, коли б прийшов він до влади з такими компетенціями, як Квадрос — чи як Кеннеді або який інший американський президент. Тобто, якби реформа конституції не перебудувала Бразилії з президентської держави американського типу на парляментарну европейського типу.

Який тип кращий — це питання, що виходить поза розміри газетної статті. Як відстрашуючий приклад парляментарної демократії, вказувано звичайно на IV французьку республіку, яка впродовж хронічних кабінетних криз була обезголовлювана деколи довше як упродовж місяця — і то в часі, коли були необхідні скорі й сміливі рішення уряду, зокрема під час війни у В'єтнамі. Саме парляментарною демократією заслужила собі IV республіка титул „хворої людини", який мала до першої світової війни турецька імперія. Нічого дивного, що цей нежиттєздатний режим „відібрав собі життя", передавши владу де Голеві; і що той останній має широку владу, яка зближає сьогоднішню Францію подекуди до президентської демократії.

Небезпека тої останньої в тому, що президент дістає вексель „ін блянко", і що похибки, зробленої при виборі кандидата, годі направити: плачте очі, хоч повилазьте — бачили, що купували. З якими несподіванками треба рахуватися навіть у здоровій, добре устабілізованій демократії — вказує приклад Френкліна Рузвелта. Куди поважніша небезпека в Латинській Америці, де внаслідок спритної комуністичної інфільтрації може сісти на президентське крісло звичайний „феллов травлер", а то й просто криптокомуніст. Важко сказати, до котрої з цих трьох категорій належить Квадрос — бо це складний клінічний випадок, де діягнозу міг би поставити хіба консиліюм з участю психіятрів та спеціялістів із Еф-Бі-Ай. Але хто такий Ґулярт, це відомо: він розкрив маску.

Цікаво, що і в Еквадорі виступає подібна дивовижна пара: президент — непочитальний демагог, віце - президент — комунізуючий. Не подобається вам Квадрос — так маєте Ґулярта! Слід пригадати, що за давніх добрих часів, коли Фідель Кастро ще заперечував свій комунізм, латиноамериканські кола, прихильні „м'якій", тобто кастрофільській політиці, осуджували американський натиск на Кубу: це, мовляв, скінчиться тим, що Фідель Кастро уступить, а на його місце прийде його брат Равль, відомий комуніст.

Але в деяких країнах — наприклад, в Арґентині — відомий комуніст чи комунофіл не мав би виглядів на виборчу перемогу; а коли б і переміг, збройні сили не допустили б його до віце - президентського крісла. Тому там приходиться висувати як кандидатів на віце - президента добре законспірованих криптокомуністів. Наприклад, при останніх виборах, у 1958-му році, вигляди на перемогу мали лише дві партії: „народних" радикалів та „непримирних" радикалів; перші висунули як кандидата на віцепрезидента дель Кастілля, другі Ґомеса. Перший був відомий як людина дуже чесна, другий — як дуже обмежена; але годі було підозрівати, що обидва мають якесь відношення до комунізму. Дель Кастілльо програв вибори, Ґомес виграв; але Фрондізі, не довіряючи йому, поставив на нього тенета: віце - президент дав себе зловити на провокацію (фікційну змову проти Фрондізі) і, скомпромітований, мусів зрезиґнувати. Незабаром після того скинув маску і виступив як ентузіястичний прихильник Кастра. Також дель Кастілльо одверто поставив на кастрівську карту — і тому партія, яка висунула його кандидатуру, відчахнулася від нього. Така „симетрія" багатомовна: незалежно від того, яка партія виграла б вибори, можна було застосувати ту саму техніку: усунути президента — переворотом чи таки звичайним атентатом — і тоді найвища державна влада автоматично перейшла б в руки комуніста.

В такому випадку- залишився б, як дошка рятунку, військовий переворот. Покищо арґентинські збройні сили тримають досить коротко президента — до якого не мають надто великого довір'я — виконуючи ролю своєрідного понадконституційного контрольного чинника. Але це оборона досить ризиковна, бо невідомо, чи дель Кастілльо або Ґомес не зуміли б вимансипуватися з-під ґенеральсько - адміральської кураталі.

Зрештою, не всюди збройні сили здатні відіграти таку ролю, як у Бразилії, де, як виявилося, вони зовсім роз'єднані: 3-тя армія дала повну підтримку Ґуляртові, 2-га зайняла своєрідний „невтралітет" В таких умовах маршал Деніс, можливо, мав би вигляди на успіх, якби рішився на блискавичну дію, захоплюючи Порто Алеґре — бастіон Ґулярта — несподіваним летунським десантом, не чекаючи аж противник забарикадує доступ до пристані та змобілі-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іван Овечко

ПРО МІРИЛО НАШОЇ ЖЕРТВЕННОСТИ

Успіх будь-якої акції української еміґрації залежить найбільше від матеріяльної жертвенности. Не маючи своєї власної вільної держави, ми не можемо отримувати субсидій на найелементарніші речі, які, при нормальному стані речей, діставали б з державної каси. Тому еміґрацію обтяжують, крім нормальних податків держави, в якій живемо і вигодами якої користуємось, як її громадяни, ще й добровільні датки та моральні зобов'язання для потреб виключно наших. І хоч ми нарікаємо на брак жертвенности, в загальному наша еміґрація протягом багатьох років виявила непогану готовність до матеріяльних пожертв на загальні цілі. Не будемо тут наводити прикладів — їх дуже багато, аж до останнього рекордового збору грошей на побудову пам'ятника Т. Шевченкові в Канаді. Нема сумніву, що й чергова велика акція за збір коштів на ту ж ціль в Америці закінчиться подивугідним успіхом.

Але в питанні жертвенности наших людей ми не звертаємо належної уваги мірилові мінімальної жертвенности поодиноких осіб, з яких, властиве, і складається вся еміґрація.

У нашому повсякденному житті ми вже звикли нагороджувати різними похвальними грамотами окремих жертводавців, що внесли на ту чи іншу ціль поважнішу суму грошей. Ми заносимо на список почесних передплатників, будівничих, фундаторів тих, хто пожертвував більше від мінімально встановленої суми або понад звичайно прийняту пожертву. Все це добре і правильно. Це ж бо заохочує інших до наслідування добрих прикладів і служить стимулом до успішного викінчення задуманих робіт чи плянів. Більші від нормально прийнятих чи мінімально встановлених впливи грошей прискорюють практичне виконання акції. Але...

Хто більше дав на якусь ціль: той, що вніс $20, заробляючи при нормальній кількості годин праці $400 на місяць і не маючи нікого на утриманні, чи той, що дав $10, заробляючи $300 і маючи четверо дітей? Чому той, хто пожертвував кілька тисяч долярів при річному прибутку в кількасот тисяч долярів, мусить тішитися більшою популярністю й увагою від робітника, що дав на ту ж ціль сотку долярів?

Непропорційність в оцінці жертвенности впливає неґативно на масове поширення почуття жертвенности й сповнення свого обов'язку серед загалу.

Ось характеристичний приклад п. Олійника. Дуже можливо, що його суму пожертв в кілька тисяч долярів на пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні хтось перевищить (дай, Боже!). Але тяжко перевищити його мірило жертвенности, з яким він підійшов до започаткованої акції, бо ж то його майже всі особисті заощадження!

Буваючи в церквах, ми звикли бачити „найвищу" суму, встановлену неписаним законом, що її кладемо на тарілку — доляр. Поклавши того доляра, ми вважаємо, що церковний уряд не має чого бідкатися, що має борги, бо ж ми дали „найбільшу" суму, яку тільки кидається під час тарілкового збору. І коли б, мовляв, кожний так давав, як я, то боргів давно б позбулися... А тим часом не думаємо, що наш сусід, заробляючи лише дві третини або й половину того, що ми заробляємо, і маючи родину вдвоє-втроє більшу від нашої, кладе багато більше, як 50 центів.

Самозрозуміло, ми далекі від того, щоб намагатися унормувати нашу жертвенність до якогось сталого мірила, щось у вигляді прямої пропорційности до заробітньої платні й зворотної пропорційности до кількости осіб у родині. Навіть умовно ми не можемо говорити про жадні „норми" і „формули", бо годі врахувати всі чинники зокрема кожної людини чи родини, що заважують на нашій жертвенності.

Але відчуття необхідности якогось мірила ми мусимо мати бодай кожний сам для себе. Досить порівняти суму, що ми її вписуємо кожного кінця року в податкових формулярах в рубриці пожертв на добродійні цілі, з висотою нашого чистого заробітку, щоб встановити, яким мірилом жертвенности ми керувались в дотичному році і самі собі сказати, чи то був принаймні мінімальний відсоток того, чого вимагає від нас наша ідея і наше призначення політичної еміґрації культурної нації.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

Лев Ясінчук

В НЕЗАБУДЬ СУЩИМ І ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ

(У 80-РІЧЧЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ")

(2)

Того самого 1867 року прийнято закон про мову навчання у галицьких школах. Про це мав право рішати в народних школах той, хто школу удержував. Друга мова мала бути обов'язковим предметом. Крайова Шкільна Рада провела два типи народних шкіл — сільський і міський, застерігаючи, що діти з сільського типу школи не можуть переходити до міського. Устійнень щодо мови навчання не можна було змінити без згоди галицького сойму (це відносилося до всіх родів шкіл і свого часу спричинило прикру історію з нагоди творення української гімназії в Станиславові).

Стан тодішнього державного шкільництва в Галичині, зокрема в її східній частині, заселеній українською більшістю, був незвичайно низький і кривдячий. Саме 1881-82 рр. було в Галичині 582.398 всіх дітей шкільного віку, а вчителів заледве 4.201, отже пересічно припадало на вчителя 140 дітей. З 2.836 шкільних будинків сама влада визнала тільки 1.201 за „добрі". Деякі повіти з автохтонною українською більшістю виказували надзвичайну перевагу польських шкіл над українськими. Наприклад, в році заснування „Рідної Школи" (1881) польських шкіл було у пов. Сянік 53, Ярослав — 48, Львів — села — 43, Тернопіль — 38, Золочів — 33, Сокаль — 28, Чортків — 26, Яворів — 22, Перемишль — 18. А вже на західніх окраїнах Галичини, наприклад у повіті Горлиці, було на 57 шкіл тільки 17 українських, а в Ясло на 68 — тільки 8. (Див. „Справоздане ц. к. Ради Школьней Крайовей о стане школьництва публічнего в. р. 1881-82 і 1882-83").

Довести до кориснiших змін у шкільній і виховній ділянці постановила собі „Рідна Школа", устійнюючи такі головні напрямні своєї діяльности:

а) опіка й боротьба за державні українські школи всякого роду, до університету включно;

б) у випадках конечної потреби, при неможливості осягнути потрібну державну школу, творити приватну фондами, складеними громадянством;

в) використовуючи існуючі державні закони, обороняти українське вчительство, допомагати йому виконувати всі потрібні функції педагога, сприяти в організації того преважного стану й облегшувати його існування;

г) освідомлювати й освічувати ті шари українського народу, які наслідком різних історичних причин були трактовані як неосвічені раби. Тому якнайшвидше шукати й знайти безпосередній доступ до сердець молоді.

Очевидно, діяльність Педагогічного Т-ва не поплила якраз у повищому порядку. Вона була зумовлена часом і вагою потреб. Та все таки тієї велетенської роботи не міг провести виключно власними силами ніякий виділ (управа товариства); треба було багатьох людей для нової, ще непроявленої організації, спертої на свідомих членах. Але майже безграмотна на той час селянська маса щойно почала прокидатися з сну під проводом молодої „Просвіти". Старша інтеліґенція була вихована під чужими впливами, наша давня шкільна традиція призабулася, а новіших зразків не було. А все ж другого року мозольних зусиль нове товариство начисляло вже 354 члени, між якими, крім духовенства і вчительства різних шкіл, були вже й селяни (першим селянином, що вступив у члени в листопаді 1881, був Павло Грабовський з села Кудринці коло Мельниці).

Уже в першому десятиріччі існування Педагогічного Товариства поплила широка робота в різних напрямках, з яких найреальнішим було видавництво книжечок для малих дітей. Були це дуже культурно видані в Берліні ілюстровані книжечки й альбоми, зразу без особливого пляну. Але вже 1886 р. перестали видавати принагідні речі, коли засновано „Бібліотеку для молоді" (старшої) і піднесено наклад з одної тисячі на дві. До першої світової війни вийшло 118 випусків; в самому 1896 р. вийшло 47. Це видавництво звернуло на себе увагу як українського, так і польського громадянства на крайовій виставці у Львові 1904 р., а на виставках в Одесі (1912 р.) і Петербурзі (1913 р.) також російської і напевно й української публіки. Одначе, заходи товариства, щоб царський уряд допустив дитячу літературу на Україну, не мали успіху. Сьогодні можемо оцінити, що видавнича діяльність Педагогічного Т-ва була на тодішній час визначною.

Щоб мати певні відомості про існуючий стан українського шкільництва, перший Виділ звернувся до українських Єпископських Консисторій з просьбою подавати у своїх щорічних шематизмах докладні дані з місць. На основі добутих відомостей Товариство виготовляло й висилало меморіяли, петиції та скарги до крайової Шкільної Ради й намісництва у Львові, а то й до міністерства освіти, і навіть до ради міністрів у Відні. Не раз здавалося, що деякі справи були маловажні, хоч на ділі всі вони мали велике значення чи то для виховання молоді, чи для освідомлення батьків і загалом громадянства.

Пригадаємо для прикладу, які це були вимоги чи петиції: творити українські щодо форми й змісту школи; переглянути і справити вживані шкільні читанки з покликанням до цього найвизначніших українських учителів; ввести українську мову в шкільне урядування; заборонити польським учителям водити в неділі українських дітей до польських костелів, або вимагати від українських дітей у школі польської молитви; зобов'язати польських учителів уживати до українських дітей у школі їхньої рідної мови; настановляти в українських місцевостях управителями шкіл учителів, які володіють поправною мовою більшости місцевого населення (українською); допустити українську мову як рівнорядну з польською у доповідях, дискусіях, резолюціях і протоколах на всіх урядових конференціях; настановити по більших школах українських катехитів.

Маючи можливість глибше вдумуватися в потреби на шкільному полі, Педагогічне Т-во ставило щораз поважніші вимоги.

Олег Лисяк

ВОЯК УПА — ТВОРЕЦЬ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ

У Клівленді, з кінцем цього тижня відбуватимуться великі урочистості: в „Українському Городі Культури", там де стоять вже скульптури Франка і Шевченка, роботи майстра Архипенка, відкриватимуть пам'ятник великої поетеси, Лесі Українки, роботи мистця - скульптора, Михайла Черешньовського.

Хтож це Михайло Черешньовський, різьбар Мадон і жіночих постатей, скульптор, що про нього так мало шуму, хоч за ним вже такі поважні мистецькі досягнення, що власне його вибрали, щоб увіковічнити на американській землі постать Лесі Українки? Що це за людина, що про неї в Енциклопедії Українознавства на 823 сторінці в розділі „Нова українська різьба", написано два рядки: „В останні роки звернули на себе увагу ... праці М. Черешньовського". Крім цього поміщений там фотознімок однієї з раніших праць мистця „Мадонни".

Це все. Стільки слів енциклопедичної евангелії про одного з найцікавіших скульпторів останніх років. Правда, від часу, коли надруковано ці слова в Енциклопедії, Михайло Черешньовський ще більше звернув увагу на себе своїми працями, здобув першу нагороду за свою „Мадонну на ослі" в Ню Йорку і нарешті — добився свого найбільшого досягнення, створив статую Лесі Українки, яку відкриють в Клівленді як перший цього типу монументальний пам'ятник українського мистецтва на терені ЗДА.

Про Черешньовського сперше я довідався взимі 1939-40 року в Кракові. Відвідуючи з малярем Наконечним Богдана Лепкого, я довідався, що там часом можна також стрінути різьбаря Черешньовського, абсольвента Краківської Академії Мистецтва. Однак, мені не пощастило стрінути Черешньовського тоді, зате внедовзі я побачив репродуковану в пресі одну з його Мадон, і репродукції його праць з ділянки прикладного мистецтва — гуцульських хрестів і тарілок.

Два роки пізніше, я знову натрапив на прізвище М. Черешньовського. Під час влаштування Шевченківського свята в Балигороді, на Лемківщині, виявилося, що на свято було усе готове: прелегенти, декляматори, заля, — все. Бракувало лише Шевченка, — відповідної скульптури поета. Тоді хтось сказав: „А пощо маємо Черешньовських?". За кілька годин ми мали вирізьблене з якогось пня, мабуть вербового, погруддя Тараса. Творцем був брат Михайла, який опісля пішов з Похідними Групами ОУН, а пізніше загинув, закатований німцями в концентраку.

А Михайло Черешньовський появився у Західній Европі щойно восени 1947 року, коли він прийшов разом з іншими вояками УПА у рейдуючій групі до Баварії. Він примістився в Міттенвальдському таборі і там заклав свою майстерню, з якої вийшло стільки чудових предметів гуцульської різьби і де створив він багато видатних своїх творів, портретів і композицій. Тут позував йому до відомого погруддя, одного з найкращих портретів зроблених мистцем, — Степан Бандера.

Дивним може здаватися, що хоч Черешньовський не виглядає на велетня ні силача, то він відслужив сім років у війську, відбув декілька років підпілля у важких умовах, перебув ряд боїв і сутичок в рядах УПА, при чому він, абсольвент Краківської Академії Мистецтва, не забував ані на хвилину про те, що він мистець - образотворець.

Ще напевно пам'ятає дехто його, репродуковані еміґрантськими часописами, антибольшевицькі підпільні карикатури — листівки з краю. Це робота „Петра", „Інженера" — Михайла Черешньовського. В Мюнхені видавалися монографії українських мистців, а „Петро" — Михайло Черешньовський, різьбив долю своєї Батьківщини автоматом. Тому не диво, що його нема між „видрукованими" і так мало про нього в Енциклопедії.

Коли прийшлося влаштовувати в Мюнхені першу академію в першу річницю смерти поляглого командира УПА, Тараса Чупринки — Черешньовський був на „Функ Касерне", переходячи формальності перед виїздом до ЗДА. Але хто мав зробити погруддя командира УПА, як не один з вояків Армії, дарма, що він командира ніколи не бачив? Віднайдено всі фотознімки, портрети, знайшовся ґіпс, за який було тоді трудно (казав Михайло опісля: „Найтрудніше з цілої роботи було винести 50 кг. ґіпсу на четвертий поверх до робітні Крука!), — а Михайло мусів щодня тікати через діру в паркані Функ Касерне; бо ІРО забороняло виходити з табору без перепустки. При тім він перестудився і важко захворів, але погруддя Командира було готове на час.

В навечеря того дня, коли Черешньовський мав виїхати до Америки, він на годину покинув все і засів з кількома близькими собі людьми в баварській „бірштубе", коло Функу. І він оповідав:

— І знову віддалююся від України, від Европи. А я ще не бачив Лювру, ні Італії. А там, у нас, вже певно зима. Як тоді, коли кітка, що вивела котенят в нашій криївці, так плакала...

І Черешньовський розповів епізод з повстанського життя, скільки ж він їх знає!, що своєю експресією глибший від сюжетів новелістів. Про кітку, що вивела котенят у повстанській криївці, залогу якої вибито в бою.

— Коли б це можна було вирізьбити! Але ви, люди що пишете, напишіть це.

Багато років минуло від того часу. Живе тепер лемко Черешньовський, колишній вояк УПА, між кам'яними провулками Бруклина із висот свого будинку на самій вишці високого будинку, дивиться вечорами на палаючий вогнями неонів Мангеттен, такий інакший від Стежниці, Волковиї і Волі Мигової... А внизу, в колишньому гаражі, міститься робітня мистця, робітня, що в ній від кількох років він працював-горів над постаттю великої поетеси.

Скільки разів він міняв задуми, скільки намучився у творчому горінні — він не скаже. Бо колишній підпільник „Петро", мовчазний і не вміє робити шуму коло себе.

Але його діло — праця мистця, який велику частину життя перевів при зброї — і який, дивним дивом, різьбить тендітні мадонни і кволі постаті жінок великого духа. Його діло, монумент Лесі Українки, стане цієї неділі в повному світлі сонця, у бронзі, щоб засвідчити навіки про вартість української культури.

Увага! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ RHODE ISLAND! Увага!

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, Відділ 25
і УКРАЇНСЬКО-АМЕР. ГОРОЖ. КЛЮБ
у ПОТАКЕТ, Р. Ай.
— влаштовують —
в неділю, 24-го вересня 1961 р.
Великий ОСІННІЙ ПІКНІК
на площі TOEGMANNS FARM
при Cherry Hill Road — JOHNSTON, R. I.
ДОЇЗД — Route 5

ГАРНА ПІКНІКОВА ПЛОЩА — ДОВІРНИЙ БУФЕТ
БАГАТА ФАНТОВА ЛЬОТЕРІЯ — ГРИ — ЗАБАВИ
МУЗИКА.

До масової участи запрошується все довколишнє Українське Громадянство.

ПОЧАТОК — в год. 1:00 по полудні.

50-літній ЮВІЛЕЙ
Сестер Ч. Св. Василія Великого
710 Fox Chase Road
FOX CHASE MANOR, PHILADELPHIA 11, Pa.
Неділя, 1-го жовтня 1961 р.

10:00 год. ранку — АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА, яку відправить Їх Ексцеленція Єпископ ЙОСИФ ШМОНДЮК.
2:30 по пол. — БЛАГОСЛОВЕННЯ КАЛЕДЖУ MANOR JUNIOR COLLEGE, під проводом Їх Ексцеленції Єпископа ЙОСИФА ШМОНДЮКА.
4:00 по пол. — БЕНКЕТ
Шкільна Авдиторія.
КВИТКИ на БЕНКЕТ — $15.00 кожний; подружжя — $25.00.
Замовляти поштою до 25-го ВЕРЕСНЯ 1961 року.

В першу річницю смерти сл. п. сотника Ярослава Курилюка

В дні 26 вересня 1960 р. наспіла з Грет-Фолсу, Монтана, сумна вістка, що там відійшов у вічність командант І-ої батерії, а відтак командант Першого Гарматнього Полку УСС, сл. п. сотник Ярослав Курилюк.

Сотник Ярослав Курилюк народився дня 27 листопада 1892 р. в селі Городниці, Городенського повіту. Середню школу закінчив в Коломиї, університет з дипломом права у Львові.

В австрійській армії служив при тяжкій та легкій артилерії. В роках 1915-1918 був командантом батерії 106 полку артилерії. Після провалу Австрії — зорганізував польову батерію канон, з якою в грудні 1918 р. рушив під Львів. Її включено як першу батерію в Другий Гарматній Полк, при 2-ій Коломийській Бригаді, який з приходом Першої Бригади УСС — переназвано Першим Гарматнім Полком УСС.

Як командант батерії — сотник Я. Курилюк брав визначну участь в усіх боях під час облоги Львова, у відвороті армії, в чортківській офензиві та по переході Збруча на правому крилі Дієвої Армії.

Відходячи з полку, отаман Ярослав Восвідка передав сотникові Курилюкові команду полку, яким він керував аж до його ліквідації в Києві в травні 1920 р. По звільненні Києва сотник Я. Курилюк працював як командат Старшинської Школи 6-ої Стрілецької Дивізії.

Ми є всі свято переконані, що Вільна, Самостійна і Незалежна Україна ніколи не забуде заслуг своїх борців за волю і свободу — та створить у звільненому Краю Український Арлінґтон, спільне кладовище героїв вояцького чину.

Там у славі зложать теж і Твої тлінні останки, Дорогий Друже Ярославе.

Поручник Петро Прудиус, адьютант полку

ЧЕРВОНІ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ

(Закінчення із стор. 2-ої)

зус прилюдну опінію радіовим „ланцюгом леґалізму" (або, перефразуючи ту назву: доки на закує бразилійської опінії в кайдани леґалізму), спектакулярним формуванням добровольчих частин молоді і т. д. Бо коли Бірзоля бомбардував Бразилію барабанним вогнем інтенсивної пропаґанди, а Деніс займав ґідну, дискретну позу шануючого себе вояка („козак знає, та мовчить") — тоді було очевидно, що час працює для Ґулярта; і що, як виглядало, деякі вигляди на успіх давала лише блискавична дія — при вжитті таких неелеґантних засобів, як розгнання парляменту або ультимат — тобто вимога змінити конституцію того самого дня.

Парляментарна демократія не є ніяким чародійним ліком. Коли ніяка партія не має твердої більшости, існує небезпека затяжних кабінетних криз, як у Франції; більшість приходиться деколи творити шляхом карколомної еквілібристики, що дає комуністичній партії та її замаскованим експозитурам можливості маневру за формулою народних фронтів. Небезпека існує, але небезпека куди менша, ніж при президентській демократії, де комуністам вистачить перепачкувати на кандидатуру одного добре законспірованого партійця.

До подібного висновку дійшла — наскільки можна вірити поголоскам зі старшинських кол — також верхівка арґентинських збройних сил. Вважаємо, що не легко контролювати хитрого Фрондізі дотеперішніми засобами (тобто позакулісовим тиском, деколи підсиленим загрозою військового перевороту), тому він буде домагатися перебудови президентської системи на парляментарну. Говорять також, що Фрондізі вже має готовий плян оборони проти реформи конституції.

Українсько Літературно Мистецький Клюб

● **З ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ** повідомляють, що в п'ятницю дня 22-го вересня ц. р. у відновленій залі Літературно - Мистецького Клюбу відбудеться відкриття осіннього сезону. Вечір буде присвячений вакаційним враженням і в ньому візьмуть участь Ол. Чернова, О. Соневицька, І. Керницький та Мик. Понеділок. Початок о год. 8-ій веч.

Нова парафія УПЦ в Шикаґо

З днем 15 серпня цього року тут повстала нова парафія УПЦ ім. Св. Тройці, яку очолив за благословенством Владики Генадія, Архиєпископа Шикаґо, о. прот. М. Литваківський. Ця громада складається переважно з українців, які прибули з країн Південної Америки та Австралії. Вже закуплено будівлю, яка має велике помешкання під церкву та велику залю, яка надасться для різних парафіяльних потреб. Організаторам та ініціяторам цього задуму належиться подяка Михайлові Гикавому, інж. Ів. Карпенкові та Андрієві Дідикові.

Є надія, що ця громада стане одною з найбільших православних громад на терені Шикаґо, бо за неповний місяць до парафії вписалось поверх 180 родин та зложили 10 тисяч долярів на сплату. По 100 і більше долярів зложили Н. Пучковська, Клим Черевченко, Іван Горошко, О. Яресько ва інші, за що їм від імені о. пароха та цілого комітету сердечна подяка.

Щасти Боже!

За Комітет —
Іван Бусель

Йонкерс готується вшанувати М. Шашкевича

За ініціятивою парохії при українській греко - католицькій церкві св. Михаїла в Йонкерс, Н. Й., засновано Шашкевичівський Комітет, завданням якого є гідно відзначити 150-ліття народження Пробудителя Галицької України, о. Маркіяна Шашкевича. Шашкевичівський Комітет, до якого покликано ряд парохіян, які належать до різних місцевих українських організацій, очолили: о. декан Василь Клос, місцевий парох — почесний голова; мгр. Ярослава Кіналь, — діючий голова; д-р М. Стрийський — голова імпрезової комісії; п. Вітюк — член імпрезової комісії; п. Баранський — мистецьке оформлення; Михайло Беньовський касир; д-р Сохан — голова мистецько - музичної комісії; п. Губіцький — диригент.

Шашкевичівський Комітет відбув уже троє засідань, на яких обговорено всі справи, пов'язані з відзначенням Шашкевичівської річниці. Вирішено влаштувати дві імпрези: окрему для дітей, а окрему для дорослих. Концерт для дітей має бути виконаний в більшості силами місцевої української парафіяльної школи ім. св. Михаїла та місцевої українознавчої школи, яку провадить проф. Кулинич. Академію для дорослих мають виконати в цілості місцеві сили. Обі імпрези заплановано відбути в другій половині листопада.

На останнє, повакаційне засідання Шашкевичівського Комітету, що відбулося 14-го вересня, прибули всі члени, та живо обговорювали всі справи святкувань. Це свідчить, що вшанування пам'яті о. Маркіяна Шашкевича лежить всім на серці. З того можна сподіватися, що відзначення 150-тої річниці народження Пробудителя Галицької Землі буде гідне й величаве.

Н. В.

Вісті з Каліфорнії

„ІВАН ГРОЗНИЙ УБИВ СВОЮ ЖІНКУ"

Цю новину подали лосанджелеські газети на першій сторінці під більшими заголовками, ніж повідомлення про експльозію совєтської атомової бомби. Подія сталася в зоологічному парку, де 12-літній, вагою в 9,000 фунтів, білий полярний ведмідь російського походження, прозваний Іваном, а тепер ще й Грозним (Лютим), забив на смерть ведмедицю, з якою прожив разом в одному відділі кілька літ. Баталія була настільки поважна, що прийшлося закрити доступ людей до парку та викликати заряд голлівудського відділу поліції для заспокоєння розлютованого Івана, який вчинив убивство, як показало слідство, в порядку „самооборони" від нападу своєї жінки.

НЕ „УМОК", А УЛМОК

З метою поширення членства Об'єднання Управа УМОК'у на своєму засіданні 2-го вересня ц. р. одноголосно вирішила змінити назву з „Українського Мистецького Об'єднання Каліфорнії" на УЛМОК — Українське Літературно - Мистецьке Об'єднання Каліфорнії та просити загальні збори цю назву затвердити. На цьому ж засіданні накреслено плян виходу в світ чергового Живого Журналу ч. 2, що його влаштовує Об'єднання (голова проф. В. Гаєвський) кожного разу під редакторством іншого члена. Друге число Журналу виходить під ред. Петра Балея.

50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ТВОРЧОСТИ ЄМЦЯ

З рамени Українського Культурного Осередку розпочато підготовку до відзначення 50-ліття мистецької творчости відомого маестра кобзи - бандури проф. Василя Ємця, що проживає в Голлівуді. Для відзначення ювілею УКО звертається до всіх громадських і церковних організацій Лос Анджелесу в справі створення громадського комітету, щоб належно відзначити 50-ліття від першого мистецького виступу відомого кобзаря, що припадає в цьому році.

Іван Овечко

НОВА КНИЖКА
О. КОБЕЦЬ
СХОДИТЬ СОНЦЕ
українським дітям і молоді.
Поезії, казки, оповідання.
296 стор. з ілюстраціями, двокольорова обкладинка.
3.00 дол.
В українських книгарнях, або поштою:
Olexiy VORONIN
633 E. Utica Street
Buffalo 11, N. Y.

Увага! ЕЛИЗАБЕТ і ОКОЛИЦІ! Увага!

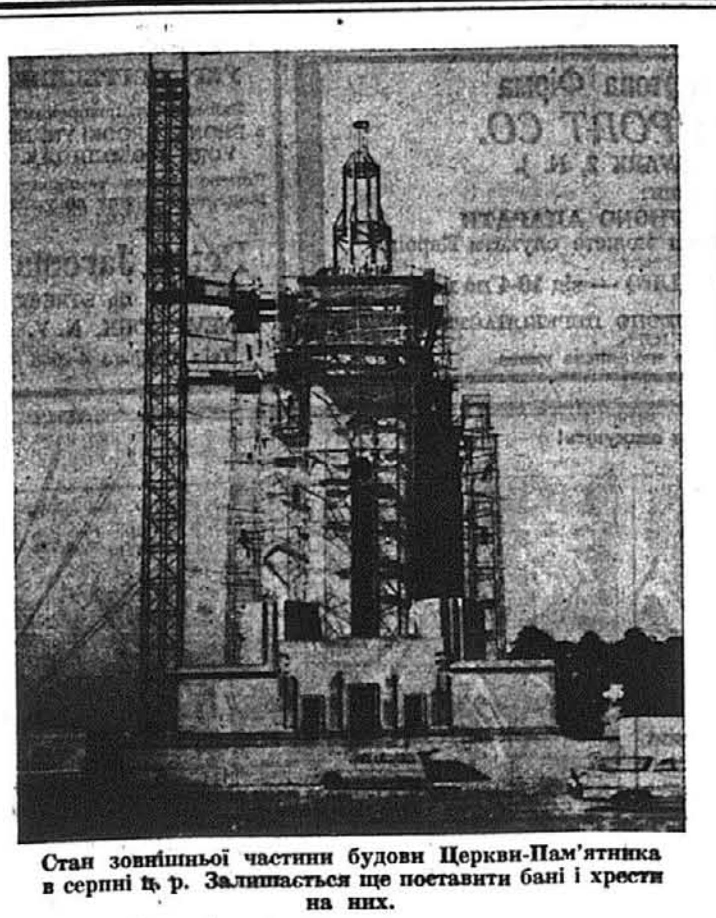
НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
при ПЛАСТ-ПРИЯТІ
— розпочинається —
в суботу, 23-го вересня 1961 р.
в год. 10:00 ранку
в приміщенні УНДОМУ — при 214 Fulton Street.
По інформації проситься дзвонити:
ELizabeth 5-1891 або HU 6-4915
УПРАВА ПЛАСТ-ПРИЯТУ в ЕЛИЗАБЕТІ

ВПИСИ
до НИЖЧИХ КЛЯС на
Курсах Українознавства
в НЮАРКУ, Н. Дж.
відбудуться додатково
в СУБОТУ, дня 23-го ВЕРЕСНЯ 1961 р.
від год. 9:00 до 1:00 по пол.
в домівці ПЛАСТУ — при Белмонт Ев., ч. 9
УПРАВА КУРСІВ

Український Музичний Інститут
в НЮ ЙОРКУ
УПРАВА БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ та ДИРЕКЦІЯ УМІ в НЮ ЙОРКУ
запрошують Батьків учнів Українського Музичного Інституту в Ню Йорку прибути на
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
які відбудуться
в суботу, 23-го вересня 1961 р.
в год. 2:00 по полудні
в приміщенні УМІ.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Звіт Управи за шкільний рік 1960/61; 2. Вибір нової Управи; 3. Слово Директора УМІ в Ню Йорку, проф. В. ЦІСИКА про пляни праці УМІ в біжучому році; 4. Внески і запити.

УПРАВА БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ — ДИРЕКЦІЯ УМІ

Стан зовнішньої частини будови Церкви-Пам'ятника в серпні ц. р. Залишається ще поставити бані і хрести на них.

В НЕДІЛЮ, 1-го ЖОВТНЯ ц. р.,
в Осередку Української Православної Церкви в С. Бавнд Брук, Н. Дж.
відбудеться урочистість

Посвячення Хрестів Церкви-Пам'ятника

та

ПІДНЕСЕННЯ Й ПОСТАВЛЕННЯ ЇХ НА БАНЯХ ЦЕРКВИ

Чин посвячення хрестів довершить в год. 3:00 по полудні
ВПреосвящен. Владика Митрополит ЮАН,
якому буде сослужити
Вл. Архиєпископ МСТИСЛАВ
та ЧИСЕЛЬНЕ ДУХОВЕНСТВО.

Того ж дня, в НЕДІЛЮ, 1-го ЖОВТНЯ, в год. 10:00 рано,
в церкві Св. Ап. Андрія, при Консисторії УПЦеркви в С. Бавнд Брук,
буде відправлена архиєрейським чином
СВЯТА ЛІТУРГІЯ.

ПОВІДОМЛЯЮЧИ ПРО ЦЮ РАДІСНУ В ЖИТТІ НАШОМУ ПОДІЮ, ПРОСИМО ПРО ЯКНАЙБІЛЬШ ЧИСЕЛЬНУ УЧАСТЬ В ЦІЙ УРОЧИСТОСТІ ВСІХ УКРАЇНЦІВ.

Не забуваймо, що Церква-Пам'ятник будується на честь і молитовний спомин усіх мучеників і героїв Українського Народу та наших найближчих і рідних покійників. Пам'ятаймо і те, що Церква-Пам'ятник є через це духовною власністю всіх українців, а тому, всі, без різниці, подбаймо про якнайскорше закінчення її будови і внутрішнє устаткування. Наші щедрі пожертви шлімо на адресу:

MEMORIAL CHURCH
P. O. Box 595 — SO. BOUND BROOK, New Jersey

Консисторія Української Православної Церкви в США

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ПОШУКУЄТЬСЯ: ЖІНКА до ПОМОЧІ

Матері в домашньому господарстві і до опіки над 4 дітьми. Мешкання, постійна праця. Мусить любити дітей, бути чесною, приємною і ввічливою. Батько родини — українець, доктор ветеринарії. Прошу подати подробиці про себе, платню і т. п. в першому листі. Платимо переїзд. Писати:

Dr. R. KURYLAS
1306 E. Franklin Street
Rapid City, S. Dakota

ПРАЦЯ
SALESMEN

Пошукуємо ПРОДАВЦІВ
на продаж
високоякісних німецьких
— РАДІОАПАРАТІВ —
— ФОНО-АПАРАТІВ —
Винагорода після умови.
Пишіть або телефонуйте:
W. W. EXPORT — IMPORT CO.
263 Market St., Newark 2, N. J.
MA 3-1968

ПРАЦЯ

MANHATTAN, N. Y.
Потрібно
ДО ПОМОЧІ СИЛИ
в Delicatessen Store.
Елементарне знання англійської мови конечне. Дзвонити на тел.: AL 4-5652

SERVICE DIRECTORY

НАСТРОЮВАННЯ І НАПРАВА ПІЯНІНА і РОЯЛІВ
Ціни помірковані.
Телефонувати — 8-10 ранку:
UNiversity 5-1924
в Ню Йорку.

FOR SALE

Продається МОТЕЛЬ
в Кінґсбурґ, Н. Дж.

(Афішенсі апартаменти) з вісьмох одиниць. Дуже добре місце. Від купелевого входу два бльоки, зараз зайняте впродовж цілого року, бо є центральне огрівання і приносить рент $150 на тиждень. Ціна $20.000. Готівка залежно від угоди. Будинок із цементових бльоків і має лише 14 років. Голоситись телеф.:
Sea Bright 2-1703
1171 Ocean Ave., Sea Bright, N. J.
Власник — С. АНТКІВ

ДОМИ на ПРОДАЖ

11-род., на Гантс Пойнт у Бронксі, рент $8.700. Два мешкання будуть вільні. Ціна $43,000.

9-род., з крамницею, на Амстердам Еве., біля 146 вул. Рент $8.000. Ціна $30,000. Гот. $6,000. Чистий прибуток більш $2,000 на рік.

16-род., на 173 вул. б. Бродвею. Рент $10,300. Ціна — $47,000. Готівки $10,000.

2-род., 3 мешк., бл. Бронкс Зоо парку. Окремий будинок — крамниця, гараж, гарний садок. Рент $2,500. Ціна $20,000, гот. $5,000.

Всі доми дають добрий дохід. За 5 років повертається внесена готівка. Вигідні умови сплати. Є на продаж багато інших домів, на вигідних умовах.

DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
(між 140-141 вулицями)
AU 1-0194 WA 6-4777

Зі Спорту

ДРУГА ПЕРЕМОГА „ТРИЗУБА"

„Тризуб" — „Польські Соколи" 4 : 0 (1 : 0)

Филаделфія, 17 вересня. — До других лігових змагань виступив „Тризуб" ще не в скомплетованому складі: Ібанез (Дітріксен), Бородяк (Пфайфер), Рач, Кравець, Віней, Ілай, Бенуш, Манджіні, Пеґорер, Яковина, Абруз (Бородяк). Ворота стрілили: Абруз — 2 хв., Пеґорер — 50 хв., Манджіні — 55 хв., і Яковина — 60 хв.

Змагання проходили під постійною перевагою „Тризуба" і ця перевага в другій півгрі перемінювалася часто на безнастанний обстріл воріт поляків. Нецільність стрілів (великий процент перестрілених) та притомні вибіги воротаря Соколів вирятували гостей заслуговуваної двічі вищої поразки. Найкращі ворота дня здобув Манджіні цільним і сильним стрілом з 20 м.

Оцінюючи змагунів можна ствердити, що „Тризуб" має вже сильно змонтовані лінії оборони і помочі в минулорічному складі, а в додатку до цього цінний набуток у Пфайфері. Натомість напад без минулорічних стрільців Носа та Ноги і провідника нападу Кампа все ще не зовсім готовий до важких гор Ліґи, Інтер-Ліґи і за Чашу ЗДА. Пеґорер на позиції провідника нападу вив'язувався зовсім вдало своїм точним і мудрим розділюванням м'ячів. Все таки стріли — це типово-ґоріші подачі помічника, а не стріли напаєника по воротах. Яковина і Манджіні були б на висоті завдань при більшій співпраці з крилами та поправі в цільності стрілів. Завели обидва крила. Бенуш робив враження змагуна не на своїй позиції, що зрештою у великій мірі залежало від одержуваних подач і випусків, тому його непродуктивність можна ще оправдати незіграністю з дружиною. Натомість Абруз мав аж надто багато нагод пописатися, але йому перешкоджає в цьому його спізнений рефлекс і обтяжілість противна вимогам доброго крилового. Його місце міг би з успіхом зайняти Длуґош.

„Тризуб" має пляни поповнити свій склад вартісними змагунами нападу та випробовуватиме в нападі котрогось із дефензивних змагунів, як напр. Бородяка. Найважнішим є тут розв'язати проблему стрільців — пробоєвиків, коли хочемо бачити „Тризуб" завжди переможним. Бо не в кожних змаганнях „Тризуб" зможе мати стільки стрілових нагод, як зі Соколами.

Суддя М. Новік, старий приятель українських футболістів стейту Ню Джерзі, проводив змагання, які велись фер, вповні задовільно. Глядачів було коло 2.000. (в. с.)

ХРОНІКА ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ, НЮАРК, Н. ДЖ.

Д-р Орест Попович шаховий чемпіон стейту Ню Джерзі на 1961 рік.

Цьогорічні першенські шахові розгривки за чемпіонат стейту Ню Джерзі Опен Чемпіоншип відбулися 2—3 і 4-го вересня в Плейнфілд, Н. Дж.

В турнірі взяли участь 94 найвизначніші шахісти стейту, в цьому числі декілька госоей (без права на титул чемпіона) з інших стейтів, і навіть з-поза Америки. З українських видатних шахістів взяли участь д-р О. Попович і інж. Л. Блонарович (Чорн. Січ, Нюарк), та, як гість з Ню Йорку експерт Юрій Сендецький, член славного шахового Клюбу Маріпала. З-за океану активну участь в цьому турнірі, як гість, взяв знаний шаховий Тростмайстер — репрезентант Юґославії Недем Ковіч. Він же здобув загальне перше місце в табелі 6½:½, а дальше по черзі Цукерман (гість з Ню Йорку) 5½:1½, і О. Попович 5½:1½, Л. Блонарович 5½:1½, Гартлен 5½:1½, Леслі Олт 5½:1½. Після цієї вершкової шістки слідують дальші учасники з меншими здобутками точок. Титул чемпіона і чашу стейту признано нашому О. Поповичеві і віцечемпіонат Л. Блонаровичеві за найкращі висліди з-поміж шахістів стейту Ню Джерзі.

Теніс.

Теністи Чорноморської Січі під керівництвом д-ра В. Гука взяли активну участь в Спортових Ігрищах УСПАК для вшанування памяті Т. Шевченка, що відбулися на Союзівці 2—3 і 4-го вересня.

В складі тенісової дружини Чорн. Січі виступали: д-р В. Гук (ланковий) А. Гончаренко, Б. Кучинський, Я. Колянківський, Я. Гук, А. Дзера (юньйор) і Л. Гук (юначка).

Футбол.

17-го вересня Чорноморська Січ гостила у себе футболістів УСК-у у Бріджпорт, Конн., які в товариських змаганнях перемогли господарів вислідом 4:2. В попередніх 2-ох зустрічах Чорноморці перемогли з вислідами 5:4 і 4:3.

Правдоподібний склад І-шої дружини Чорноморської Січі на новий футбольний сезон: Ю. Саварин, І. Боянівський, А. Жолудко, С. Герловський, Т. Панось, В. Каздоба І, В. Каздоба II, О. Дуткевич І, Дуткевич II, Дж. Фіоріло, Е. Кіралі, Т. Павук, М. Нікольс.

О. Твардовський

„ОГІРКОВИЙ" ПОЧАТОК ОСІННЬОГО СЕЗОНУ

УСК Ню Йорк — Нюарк Портюґіз СК 1:3 (1:1)

УСК: А. Голуб, Я. Кульба, Р. Підгорецький, Х. Цап, Є. Чижович, О. Наливайко, Д. Сарторі, В. Чижович, Р. Багнівський, Р. Маленович, (С. (Шмотолоха), З. Шпон.

Ворота: 14 хв. 0:1, 40×6, 1:1, Р. Багнівський, 53½6, 1:2, 85×6, 1:3. — Глядачів: 300.

Ню Йорк, 10 вересня 1961 — Укр. Спортовий Майдан в Коледж Пойнті.

Не тільки велика спека, але і все інше вказувало на те, що сезон 1961/62 почався заскоро. Прискорений початок сезону є зумовлений рішенням Німецько - Американського Спортового Союзу (Дивізії „Великої Десятки") і Американської Ліґи об'єдналися для міжліґових гор.

Як і на всіх інших змаганнях число глядачів на матчу УСК - Нюарк Портюґіс залишило багато ів бажання. А в тому ті, що не прийшли на ці змагання, багато не втратили. УСК виступив більше як з резервовим складом — канадійські змагуни УСК-у (числом п'ять) ще не закінчили сезону, — а портуґальці показали, що вони грають гарний технічний футбол, але є жахливо непродуктивні.

В першій половині УСК ще сяк-так держався (вислід 1:1) хоч вже після 20-ох хвилин гри більшість змагунів відчула спеку. В початкових хвилинах УСК навіть мав 3—4 „певні" позиції.

В другій половині усківці з кожною хвилиною відпадали з гри. Останніх 15 хвилин УСК грав тільки в дев'ятку. При стані 1:2 Р. Підгорецький перекинув 3 авта А. Голуба, чим допоміг портуґальцям встановити вислід дня. В УСК-у найбільше завели нові змагуни: Р. Багнівський і Р. Маленович, з якими було зв'язано багато надій.

Показується, що симпатики УСК-у мусітимуть мати багато терпеливости в наступних двох змаганнях, хоч в них УСК виступить в далеко підсиленому складі.

УСК Резерва — Грецько-Амер. СК Резерва 4:1 (2:1).

УСК Резерва: Я. Шмотолоха — І. Попович, М. Катинський — Д. Цоцко. (А. Шепарович). В. Гивель, Я. Калина — В. Була, Є. Мельниченко, В. Літвінов, С. Шмотолоха, (М. Кастіло).

Ворота: Цоцко, Літвінов, Кастіло, Мельниченко (карний). — Товариські змагання.

Роман Лисняк

Проф. Ю. Луцький уступив із становища голови Департаменту Славістики в Торонтському університеті

Торонто. — Як подає часопис „Український Фармер" з 18 вересня ц. р., правління Торонтського Університету сповістило, що проф. Юрій Луцький уступив на своє власне бажання, із становища голови Департаменту Слов'янознавства з метою віддатися виключно науковій праці й університетським викладам. На його місце призначений проф. Г. Е. Бовмен, абсольвент університету Гарвард, де він студіював соціологію і спеціялізувався в російській мові і порівняльній літературі. В тому самому університеті проф. Бовмен впродовж останніх трьох років викладав у Департаменті Слов'янських Мов і Літератури. Працюючи в Торонтонському університеті, проф. Луцький вперто й послідовно промощував шлях студіям українознавства, ставлячи їх нарівні із іншими слов'янськими мовами. Проф. Луцький матиме тепер більше вільного часу на те, щоб опікуватися українським студентським клюбом та взагалі українськими студентами, яких на університеті є кілька соток.

Східні стейти заалярмовані небезпекою гураґану Естер

Кейп Геттерас, Північна Каролайна. — В дні 19-го вересня всі східні стейти від Північної Каролайни по Ню Гемпшир були заалярмовані небезпекою, яка грозить від сильного гураґану Естер, що вранці того дня зближався до узбережжя Північної Каролайни і Вірджінії. В цих стейтах вже повне поготівля. Червоний Хрест виселив тисячі осіб із мешкань, що низько положені і могли б бути залиті водою. Червоний Хрест поробив приготування на те, щоб на випадок потреби міг спішити з допомогою жертвам гураґану, який посувається наперед в північному напрямку зі швидкістю 15-ох миль на годину, але його внутрішня сила є велика, бо вітри віють із швидкістю 120 миль на годину. Хвилі на океані збільшилися на кільканадцять стіп. Літаки відлетіли з надбережних летовищ в глиб країни. Великі кораблі мають триматися на океані якнайдальше від гураґану. В стейтах Ню Йорк і Коннектикат населення повідомлене про небезпеку від гураґану, який може дійти до цих околиць вночі з середи на четвер. І населення дальших східніх стейтів приготовляється до зустрічі буревію. Гураґан попереджають сильні буревії, які доходять до 50 миль на годину. У східніх стейтах передбачають в середу дощ, який падати мав би без впливу гураґану. Ще не є відомо, куди віятиме гураґан, але бюро погоди остерігає, що він іде широким фронтом на 350 миль, тому обережність завжди потрібна.

У Лондоні арештовано 1.140 осіб за протиатомові демонстрації

Лондон. — У минулу неділю арештовано в Лондоні 1.140 осіб, які, бувши учасниками протиатомової демонстрації, на заклик поліції не хотіли спокійно розійтись, тільки — під час зливного дощу — сіли на мокрі тротуари й мостову на Трафальґар-сквері й рішили переводити „сидючий страйк". Англійські поліціянти поодинці переносили демонстрантів до вантажних поліційних авт, що відвозили їх до поліційних станиць. Зпосеред арештованих 603 особи звільнено за кавцією, але всеодно проти них відбудеться судова розправа за порушення публічного спокою. Між арештованими були декан собору св. Павла Луіс Дж. Коллінс, лідер організації „Кампанія за атомове роззброєння", як теж соціялістичний посол до парляменту Феннер Броквей, деякі відомі письменники ліво-ліберального крила й інші особи з-посеред англійських комуністів і пацифістів, які в цій справі йдуть рука - вруку. Недільна демонстрація була пропаґована великими платними газетними оголошеннями. Лорд Рассел, лідер пацифістичної організації „100", проголосив з в'язниці де відсиджує свою кару за участь в попередній такій демонстрації, заклик до своїх прихильників, в якому м. і. закликає учених не працювати над атомовими проєктами і робітникам не прикладати своїх рук до продукції атомової зброї. 4.000 зосереджених в центрі Лондону поліціянтів не допустили демонстрантів під парлямент.

Ще про Рідну Школу в Рочестері

В доповненні новинки про Рідну Школу в Рочестері належить додати, що властивим предтечою тої Школи був Курс Українознавства, ведений з ініціятиви і при фінансовій допомозі „Самопомочі" в парохіяльній залі при церкві св. Иосафата.

Керівником курсу був проф. Дмитро Квасниця. Учили там кваліфіковані сили: релігії навчав о. Лонкевич, сотрудник при цій церкві. Курсом дуже займався культ. осв. референт „Самопомочі" — Ів. Крамарчук. Два роки пізніше відновлено Курс Українознавства в домівці „Самопомочі", а що лиш пізніше вдалося влаштувати Рідну Школу в парохіяльних залях при церкві Богоявлення.

Відповідну френквенцію в школі вдалося осягнути тим способом, що організації Пласт, СУМА і МУН наказали своїм членам обов'язково вписатися до Рідної Школи.

Годилося б, щоб і інші організації і ціле українське громадянство Рочестеру підтримало належно ту таку корисну під національним оглядом школу і запевнило їй дальший розвиток.

Петро З.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 23-го ВЕРЕСНЯ 1961:

НЮАРК, Н. Дж. — Збори Т-ва ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 7:00 веч., в Січовій залі при 508 18th Avenue. — М. П. Отрок, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Від. 5, в год. 7:00 веч., в церковній залі. — І. Сидор, секр.

Увага! Увага!

ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ!

В неділю, 1-го жовтня 1961 року
в год. 2:00 по полудні
в українській галі при
Troutwine & Rail Road Sts. — CENTRALIA, Pa.
— відбудуться —

ОКРУЖНІ ЗБОРИ Відділів УНСоюзу

в яких повинні взяти участь
Урядовці і Конвенційні Делеґати та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

БЕРВИК 164, 333	МЕК АДУ 7, 186
ЦЕНТРАЛІЯ 90	МАЙНЕРСВИЛ 78, 265
КОЛДЕЙЛ 201	МТ. КАРМЕЛ 2
ФРЕКВИЛ 242, 382	НОРТГУМБЕРЛЕНД 357
ФРІЛЕНД 429	ШАМОКІН 1
ГЕЗЛЕТОН 85, 314	ШЕНАНДОАҐ 98
МАГОНОЙ СИТІ 305	СТ. КЛЕР 9, 31, 228
МАГОНОЙ ПЛЕЙН 28, 365	

На Зборах будуть порушені дуже важні та цікаві справи, які вимагають вирішення. Це будуть останні перед конвенцією Збори Окружного Комітету.

На Зборах будуть присутні:

ЙОСИП ЛИСОГІР — гол. предсідник УНСоюзу та АННА ГЕРМАН — заст. гол. предсідника УНС.

До участи в Зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу та широкий загал Українського Громадянства цілої околиці.

М. ГЕНТОШ,
голова Окружного Комітету

ПЕТРО ПУЦИЛО каже, що ключем до успішного ощаджування є:

TRIDENT
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1935 West 51st Street, CHICAGO 9, ILLINOIS Tel.: PRospect 8-5800

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St
Tel.: GR 3-3550 New York City
ПОВНИЙ ВИБІР
ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ
також
ШКІЛЬНЕ ПРИЛАДДЯ.

MISCELLANEOUS

IN MANY INSTANCES, SYMPTOMS SUCH AS:
SOUR STOMACH
ACID INDIGESTION
FLATULENCE
GAS BLOATING
BELCHING
GAS PAINS
HEARTBURN
FOUL BREATH
TEMPORARY IRREGULARITY
SIMPLE HEADACHE

MAY BE CAUSED BY OCCASIONAL CONSTIPATION

If you are not feeling up to par, or have aches and pains, due to the above symptoms

TRY
J. MILLER'S
PURE HERB
COMPOUND # 6
TODAY and you will know in A FEW HOURS or at the latest THE NEXT DAY whether it is just what you need.

TRY IT AT OUR EXPENSE
Write for free samples:
THE MILLER COMPANY, Inc.
790 Broad Street
Newark, N. J.

WINSKI & SON
Відома вирібня всіх родів М'ЯСИВА і крайові КОВБАСИ. Досконалий товар, один з найкращих.
KARL WINSKI
Proprietor
636 5th Ave., B'kln. 15, N. Y.
Tel.: HY 9-1976

SCHALLER & WEBER
"THE HOUSE of QUALITY"
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steinway Ave., Astoria
56-54 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front St., Hempstead
41-06 Main St., Flushing, L. I.

ALBERT MAIER, Inc. PORK STORE
Найліпше вепрове м'ясо і м'ясні вироби.
Гуртовий і дрібний розпродаж.
1927 Washington Avenue
TRemont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

WHITE EAGLE MARKETS
Meats & Provisions — Pork
Ковбаси відомої якости.
Крамниці містяться:
628 5th Ave. — 4410 5th Ave., Brooklyn.
664 Manhattan Ave., Green Pt.
66-35 Grand Ave., Maspeth, L.I.
Main Office: Tel: SOuth 8-5711

Іван ФРАНКО:
Лис Микита
Ціна — $0.50
Замовляйте у:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

REAL ESTATE

UNITED REAL ESTATE CO.
— починає —
ОСІННІЙ СЕЗОН. — ЗНИЖЕНІ ЦІНИ.

- WOODSIDE, найближча частина Квінсу, біля Ню Йорку, 2 бл: до сабвею. 10 нових мур. ДОМІВ, 3 мешкання, (5 + 5 і 3 кімн.). Ці доми покривають всі видатки.
- JAMAICA HILL — зелений беріґ Джамайки. 1-род., мур. ДІМ, як новий, 5 великих кімнат, все модерне, чудовий город, гараж. Ціна $19,500. Вистарчить $2,000 готівки.
- QUEENS VILLAGE — 12-род. ОСІБНЯК, модерні мешкання, великий город. Річний рент $12,300. Ціна $60,000. Потрібно готівки $15,000.
- Ця сама зелена околиця, 2 дво-род., мур. ДОМИ, з городом і гаражем. Ціна $20,000. Готівки — $5,000.
- Для тих, що хочуть мешкати на NASSAU, недалеко моря і українських церков —, прекрасна нагода: 6-річний, новий Split-Level. 7 кімнат, викінчена пивниця, кругом садок. Ціна $18,750. Потрібно $4,000.
- Понад 800 інших ДОМІВ в цілому Ню Йорк стейті.
- Не сплачуйте домів лендлордів чи спекулянтів. За Ваш рент Ви можете жити у власній хаті.

UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, N. Y.
Tel.: OL 8-6330
ЩОДНЯ включно СУБОТИ і НЕДІЛІ.

REAL ESTATE

ЗЕМЛЯ на ПРОДАЖ
Дві лоти, разом 200 × 262.5 ft. при Walnut Ave., Block 744, No. 3, 4 Franklin Twp. назва: Easton Farms. Це є по дорозі Main St., коло Українського Села, між Bound - Brook, New Brunswick, N. J. На мапі легко знайти між Cedar Grove Rd. і De Mott Rd. Ціна: одна лота $2,500.00, або обидві разом $4,500 готівкою. По дальші інформації писати до власника:
Nicholas KRIL
11215 Runnymede Street
Sun Valley, California
Телефон: POplar 4-8759

FARMS FOR SALE

НА ПРОДАЖ — КУРЯЧА ФАРМА — New Jersey
6 акрів — 7 кімн. модерний дім, дім до винайму, нові "cinder block" курники, електр. дженерейтор, автоматичне кормлення, величезні комори, місткість на 8,000 носних курей, 20,000 на м'ясо. Поміркована ціна.
S. DAMESHEK
Broad Lane Road
Williamstown, New Jersey
Phone Brooklyn: PResident 4-1151
after 6 P.M

• Східні німці і чехи закріплюють свої державні кордони. Від початку теперішньої Берлінської кризи зросла активність східніх німців і чехів на кордонах, які притикають до Західньої Німеччини вздовж 700 миль. Однак західні кореспонденти стверджують, що серед східньо - німецьких вояків панує дуже низька мораль і тому вони перемішані з совєтськими вояками.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Одинока Українська Імпортова Фірма
W. W. EXPOPT - IMPORT CO.
263 MARKET STREET — NEWARK 2, N. J.
імпортує з Німеччини:
високоякісні HI-FI STEREO, RADIO-PHONO АПАРАТИ
та RADIO-PHONO TV КОМБІНАЦІЇ, якими можете слухати Европу.
Вистава апаратів відбувається
ЩОДЕННО — від год. 9-6 веч.; в НЕДІЛЮ — від 10-4 по пол.
ПРИЙДІТЬ ОГЛЯНУТИ ТІ АПАРАТИ, НАПЕВНО ПЕРЕКОНАЄТЕСЯ ПРО ЇХНЮ ВИСОКУ ЯКІСТЬ.
Пишіть по каталоги. — Для склепів спеціяльна умова.

Зміна адреси
До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.
Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.
Моя СТАРА адреса була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____
Ім'я і прізвище ____
Адреса ____
Моя НОВА адреса така:
Ім'я і прізвище ____
Адреса ____
Адреса ____

Антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих українських поетів в р.р. 1920-1945,
„ОБІРВАНІ СТРУНИ"
Вибір передмова й довідки
БОГДАНА КРАВЦЕВА
Ціна $3.00 — Замовляти:
Svoboda Book Store
JERSEY CITY 3, N. J. 81-83 Grand St.,

ТАРЗАН, ч. 4716. Леви атакують!

Тарзан вперто довбав в камінню, поки друга штаба не рушалася!

Вигляд на втечу зворушував Родена... Але всі надії згасли в одній болючій секунді...

Бо по печері пронісся заглушливий потворний рик... Випустили з клітки левів!